

Grunder för intern kontroll och riskhantering för Ingå kommun och kommunkoncern

1 Lagstiftning och tillämpningsområde

Enligt 14.2 § punkt 7 i kommunallagen ska fullmäktige fatta beslut om grunderna för kommunens och kommunkoncernens interna kontroll och riskhantering. Enligt 39 § i kommunallagen är det kommunstyrelsen som sörjer för kommunens interna kontroll och ordnandet av riskhanteringen.

Syftet med grunderna för intern kontroll och riskhantering är att förstärka och förenhetliga den goda förvaltningen och ledningen i hela kommunkoncernen. Grunderna gäller alla kommunkoncernens organ, redovisningsskyldiga och andra ledande tjänsteinnehavare samt all verksamhet inom kommunkoncernen som kommunen svarar för i form av ägande, styrnings- och övervakningsansvar samt övriga skyldigheter.

Enligt 90 § i kommunallagen ska förvaltningsstadgan innehålla behövliga bestämmelser om intern kontroll och riskhantering. Med detta avses bland annat bestämmelser gällande uppgifter och befogenheter samt rapporteringsförfarandet. I fråga om intern kontroll och riskhantering gäller dessutom vad som bestäms i kommunens förvaltningsstadga samt i övriga anvisningar och föreskrifter.

2 Mål, syften och begrepp inom intern kontroll och riskhantering

Avsikten med intern kontroll och riskhantering är att säkerställa att de mål som har ställts upp för kommunen och kommunkoncernen kan uppnås och att verksamheten är resultatrik.

Den interna kontrollen är en del av kommunens ledningssystem samt ett redskap för kommunens ledning och förvaltning. Med hjälp av intern kontroll bedöms hur de uppställda målen förverkligas samt verksamhetsprocesser och risker. Ändamålet med kontrollen är att främja en effektiv ledning av organisationen, hantering av risker, utveckling av verksamheten och utvärdering av resultaten.

Med intern kontroll avses i allmänhet alla de arbetsrutiner och förfaranden som de redovisningsskyldiga och övriga chefer tillämpar för att säkerställa att

- kommunens verksamhet är ekonomisk och resultatrik,
- informationen som besluten bygger på är tillräcklig och tillförlitlig
- lagstiftning, myndighetsföreskrifter och beslut fattade av olika organ iakttas och att
- egendom och resurser tryggas.

En risk innebär i det här fallet osäkerhetsfaktorernas inverkan på målen och inverkan innebär en avvikelse från det förväntade, både i positiv och i negativ bemärkelse.

Riskhantering är en del av den interna kontrollen och dess syfte är att ge försäkran om att organisationens mål uppfylls och att verksamheten är kontinuerlig och störningsfri. Riskhanterings betydelse har ökat ständigt. Med riskhantering avses de systematiska förfaringssätt med vilka man

- identifierar och beskriver risker som anknyter till kommunens och kommunkoncernens verksamhet
- bedömer konsekvenserna av riskerna och sannolikheten för att risken inträffar samt
- fastställer tillvägagångssätt för hur risker ska hanteras, övervakas och rapporteras.

3 Uppgifter och ansvar inom intern kontroll och riskhantering

Det är fullmäktiges uppgift att godkänna grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen. Den interna kontrollen och riskhanteringen ska vara på tillräcklig nivå i kommunkoncernens alla funktioner och på alla nivåer i organisationen.

Kommunstyrelsen ska ge anvisningar för den interna kontrollen och riskhanteringen och att den ordnas på vederbörligt sätt. Styrelsen ansvarar också för övervakningen av verkställandet och att den interna kontrollen och riskhanteringen är resultatrik.

Organ underlydande styrelsen ansvarar för ordnandet av den interna kontrollen och riskhanteringen inom sina uppgiftsområden samt för övervakningen av verkställandet och att den är resultatrik. En rapport om den interna kontrollens och riskhanterings resultat ges i samband med bokslutet.

Redovisningsskyldiga och övriga ledande tjänsteinnehavare ska verkställa den interna kontrollen och riskhanteringen inom sitt ansvarsområde och sköta rapporteringen om den interna kontrollen och riskhanteringen i enlighet med de godkända anvisningarna.

Personalen är skyldig att handla i enlighet med målen och anvisningarna och att upprätthålla och utveckla sin yrkeskompetens och att rapportera missförhållanden som de observerat till sina överordnade.

Koncernbolaget svarar för ordnandet av den interna kontrollen och riskhanteringen och att den är resultatrik. Koncernbolaget rapporterar till koncernledningen om ordnandet av den interna kontrollen och riskhanteringen och om dess resultat samt om hanteringen av betydande risker i samband med bokslutet.

Kompletterande bestämmelser ges därtill i koncerndirektivet, i de av kommunstyrelsen godkända anvisningarna för intern kontroll och riskhantering samt i kommunens budget.

4 Övergripande riskhantering och intern kontroll

Intern kontroll och riskhantering är en del av kommunens och kommunkoncernens lednings- och förvaltningssystem, beslutsfattande, planering och uppföljning av den strategiska och operativa verksamheten och ekonomin, reaktioner på avvikelser samt utvärdering av prestationer. Den interna kontrollen och riskhanteringen ska vara övergripande och tillämpas på all verksamhet på alla organisationsnivåer.

Den interna kontrollen och riskhanteringen är en del av den dagliga verksamheten, och utvärderingen och rapporteringen är ansluten till den årliga budget- och bokslutsprocessen

Syftet med den interna kontrollen och riskhanteringen är att säkerställa att de uppställda målen nås och att verksamheten är resultatrik. Den interna kontrollen och riskhanteringen är ett led i det dagliga ledandet, styrningen och förverkligandet av det dagliga arbetet och ska inte särskiljas från verksamheten som strävar efter att uppnå målen. Den interna kontrollen förverkligas bland annat genom en tydlig fördelning av uppgifter, befogenheter och ansvar, kontroll- och rapporteringsskyldighet, skydd av information och informationssystem, skydd av egendom och avtalshantering.

En fungerande intern kontroll förebygger och avslöjar också missbruk. Ledningen ska tillämpa intern kontroll för att förebygga och upptäcka missbruk och för att ingripa om missbruk upptäckts. Missbruk anses vara olika slags oärliga, oetiska handlingar eller handlingar som strider mot kommunkoncernens anvisningar eller lagstridiga handlingar.

5 Utvärdering och rapportering inom intern kontroll och riskhantering

Kommunkoncernens risker delas upp i fyra huvudgrupper, vilka är

- strategiska risker
- ekonomiska risker
- verksamhetsrisker samt
- skaderisker.

Riskhanteringen verkställs i samband med beredningen av budgeten och andra viktiga beslut.

Efter att budgetåret avslutats ger kommunstyrelsen i verksamhetsberättelsen en bedömning av de mest betydande riskerna och osäkerhetsfaktorerna, hur den interna kontrollen och riskhanteringen har ordnats, vilka åtgärder som vidtagits för att avhjälpa upptäckta brister samt av koncernövervakningen. Kommunstyrelsens redogörelse baserar sig på de redogörelser som de underordnade organen och koncernbolaget har utarbetat. De organ som är underställda kommunstyrelsen ska behandla redogörelsen utifrån sin egen verksamhet i fråga om hur den interna kontrollen och riskhanteringen är ordnad samt de åtgärder som vidtagits för att åtgärda brister som framkommit.

Om betydande risker upptäcks under räkenskapsperioden ska organ och tjänsteinnehavare som är underställda kommunstyrelsen samt koncernbolaget omedelbart lämna in en rapport om riskerna och hanteringen av dem till de övervakningsansvariga. De övervakningsansvariga ska utgående från rapporteringen vidta behövliga åtgärder.

6 Redovisningsskyldighet

Enligt 123 § i kommunallagen ska det i revisionsberättelsen bland annat ingå ett utlåtande om huruvida den interna kontrollen och riskhanteringen samt koncernövervakningen har ordnats på vederbörligt sätt. Enligt 125 § i kommunallagen ges det i revisionsberättelsen förslag till beviljande av ansvarsfrihet och eventuella anmärkningar som gäller de redovisningsskyldiga.

Redovisningsskyldiga enligt kommunallagen är ledamöterna i styrelsen, nämnderna samt deras sektioner samt de ledande tjänsteinnehavarna inom ett uppgiftsområde vilka årligen fastställs i budgeten och ekonomiplanen.

De redovisningsskyldiga ansvarar för ordnandet av riskhantering och intern kontroll inom den verksamhet de leder och för fortsatt upprätthållande av dessa. Redovisningsskyldigheten innebär att de redovisningsskyldigas verksamhet ska utvärderas av fullmäktige, att en anmärkning kan riktas mot dem i revisionsberättelsen och att de kan förvägras ansvarsfrihet både för det som de själva eller deras medarbetare gjort eller lämnat ogjort. Även om en person inte är redovisningsskyldig på det sätt som avses i lagen, bör han eller hon naturligtvis sköta sin uppgift omsorgsfullt.